

prentet med en for de fleste ulæselig skrift.

Egentlig er der ikke tale om en kildeudgivelse i kontant forstand. Pladshensyn og ønsket om at undgå idelige gentagelser bevirker, at jordebogsregnskabet således kun foreligger i uddrag, medens de såkaldte ekstraktregnskaber helt er holdt udenfor. Vil man trænge dybt ned i selve Koldinghus lens regnskab, er der altså ikke andet at gøre end at få fat i den filmkopi, der almindeligvis står til disposition på Rigsarkivet. Ufuldkommenheden er til gengæld uden betydning for den, der vil udforske overordnede forhold: Selve strukturen i et lensregnskab, pris- og lønningsforhold, omstændigheder omkring forbrug, produktion, folkehold, håndværk – for slet ikke at tale om den vrimmel af kulturhistoriske farverige indtryk, man vil kunne hente.

Også i andre henseender følger udgivelsen sine egne regler – og regler om undtagelser fra regler! Det gælder transskribering af ord med uvis betydning og stavemåde, det gælder brøker, der må omsættes til decimaler af hensyn til maskinlæsbarheden, og det gælder ikke mindst navnestoffet, der må stå, som det er stavet i kilden for ikke at bringe vore navneforskere ganske ud af fatning. Dog – tiden og edb-teknikken vil formentlig vise, at problemerne omkring udgivelser af så gamle kilder kan løses tilfredsstillende, når erfaringerne fra udgivere og andre fagfolk stadig lægges sammen.

Lotte Dombernowsky

Bue Kaae: *Familieliv på »Liljebjerget« i Ribe omkring 1600 belyst gennem breve.* (Sydjysk Universitetsforlag, Esbjerg, 1983). 76 s., ill.

I den forlængst forsvundne købstadgård »Liljebjerget« på vestsiden af

Skolegade i Ribe levede i årene 1581-1616 den fremtrædende historiker Anders Sørensen Vedel, der i årene 1579-94 var en slags uofficiel kongelig historiograf. Efter den ældste af hans sønner, Søren Andersen Vedel (1587-1653), der 1616-53 var sognepræst ved Ribe Domkirke, er overleveret en række breve, som Bue Kaae i sin fængslende bog om livet på »Liljebjerget« lægger frem, med oversættelse, når teksten er på latin, og med kyndige, nyttige kommentarer og noter. Vi kommer gennem disse private breve tæt ind på livet af en række personer og deres verden, om end der måske nok så meget er tale om den studerendes liv som livet på »Liljebjerget.« Søren var i 1604 blevet student og var draget til Københavns Universitet, hvorfra han i 1606 over sin hjemby drog til Tyskland for at studere ved universitetet i Heidelberg; her opholdt han sig godt et år og tog magistergraden. I 1608 blev han rektor ved skolen i Sorø, men skolegerningen her blev en stor skuffelse for ham. Han var imidlertid så heldig i 1611 at få et kongeligt rejses stipendium og drog derefter ud på studieophold ved universiteter i Tyskland, Holland, England, Frankrig og Italien. I 1616 var han igen hjemme i Ribe og fik samme år embedet som sognepræst ved Domkirken. De gengivne breve, udvekslet i årene 1604-16 mellem sønnen og forældrene, fordeler sig på de forskellige epoker i Søren's liv, hvis hovedtræk skildres af Bue Kaae i de forbindelsestekster. Personnavne og gamle ord og begreber er forklaret i noterne og et personregister hjælper til at holde rede på det brogede persongalleri.

Ole Degn